

Práce byla podpořena v rámci Programu institucionální podpory PRVOUK-P03/LF1/9

Psychosociální následky srdeční zástavy

Veronika Dostálová, Psychiatrická klinika, 1. LF UK a VFN

Kamil Sedláček, Klinika kardiologie IKEM

Jan Bělohlávek, II. interní klinika 1. LF UK a VFN

Radovan Turek, ARO, Krajská Baťova nemocnice Zlín

Martin Pretl, Neurologická ambulance a Spánková poradna INSPAMED, s. r. o., Praha

Ondřej Bezdíček, Neurologická klinika 1. LF UK a VFN

XXIV. výroční sjezd České kardiologické společnosti, BVV Brno, 2016

Kazuistika

- Pan P.H., nar. 1979
- 2009 KPCR pro IVF, implantace ICD, 2x revize def. elektrody (2011, 2015)
- Při kontrolách stabilní stav, normální funkce srdce,
- Sledován pro bipolární poruchu
- Subjektivně bez specifických stesků
- V roce 2015 při jedné z kontrol: IKEM Ok, kardiologicky OK, ale jinak všechno špatně....

Kazuistika

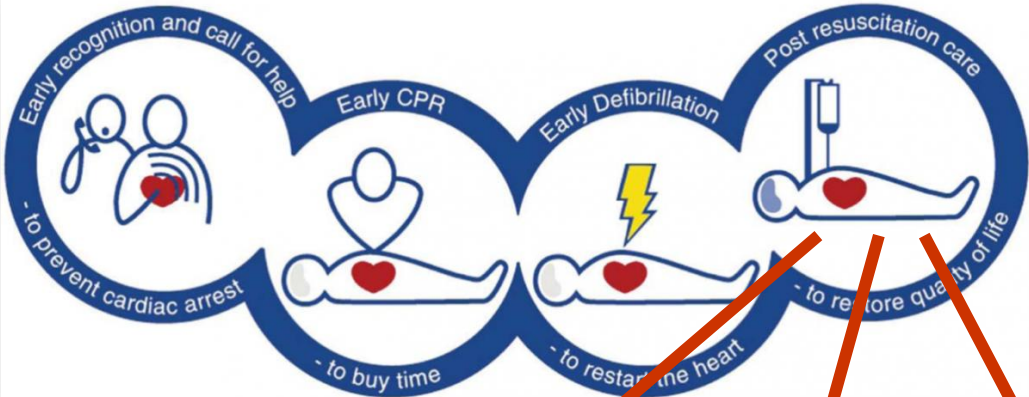
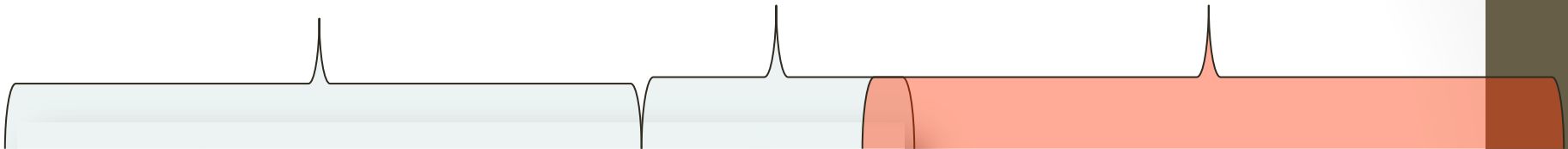
- Před pěti lety jsem byl u vás hospitalizován se **zástavou srdce, resuscitací a dalšími zdravotními komplikacemi**.
- Původní prognóza byla značně pesimistická, ale nakonec se to povedlo a já dnes normálně funguji. Ukázalo se, že naše zdravotnictví funguje a IKEM pak zvláště!
- Bohužel jsem netušil, že **to nejhorší mám ještě před sebou**. Nejprve jsem se **učil znovu chodit, zavazovat si tkaničky u bot, čistit si zuby atd.** Ze začátku to bylo všechno v pořádku, protože to zlepšení na mě bylo fyzicky vidět. Nikdo si ale nedokázal představit, co mě to stojí úsilí a přemáhání se.
- Ve chvíli, kdy jsem byl v očích ostatních již zdravý a vyžadovali po mně, abych také tak fungoval, jsem toho ale stále nebyl schopen. **Moji nejbližší si to začali vykládat jako moji neschopnost** a začali se ke mě také tak chovat.
- **Moje firma zkrachovala** čímž začaly naše existenční a finanční problémy a hlavně se **mi rozpadlo manželství**.
- Až po rozvodu, když jsem přišel do Prahy, jsem zjistil, že tohohle všeho jsme **mohli být ušetřeni**, pokud by se mi dostalo vhodné rehabilitace.
- Až v Praze (po pěti letech), jsem se dozvěděl, že existují organizace jako je **Fokus, Green Doors, Cerebrum, Fosa** a jiné které mohly pomoci nejenom mně, ale i mému okolí překonat toto těžké období.
- **Všude, kam jsem přišel, se strašně divili, proč mě nikdo neupozornil na možnost takovéto pomoci.** Proč se mnou už nikdo neřešil poškození mozku, ke kterému došlo vlivem nedostatku kyslíku, rehabilitaci levé ruky a nohy, které jsem měl po mé příhodě téměř ochrnuté atd.
- Když jsem slyšel všechno, co pro mě mohli udělat a nejenom pro mě, ale i pro moji rodinu, aby mě lépe pochopili a dokázali mi pomáhat, tak jsem se málem rozbřečel! V tomto směru u nás chybí následná péče o pacienta a spolupráce s jeho rodinou a okolím. **Přitom by šlo pouze o odkaz na některou z výše jmenovaných organizací.**

Péče o pacienty po KPCR

Předhospitalizační péče

Hospitalizační péče

Péče po propuštění z nemocnice

??????

Časná PCI

MTH

Optimalizovaná IP

Dlouhodobé konsekvence

- Kognitivní poruchy: $\approx 50\%$ (6-100%)
 - Poruchy paměti
 - Poruchy soustředění
 - Poruchy duševní výkonnosti
- Každodenní aktivity a kvalita života
 - 3 roky po KPCR, 74% postižených mělo nízkou úroveň společenského života, 50% udávalo těžkou únavu, 38% únavu a depresi
- Partnerské a sociální problémy
 - Stres blízkých pečujících o pacienty, úzkostnost, partnerské krize, nižší aktivita v životě, snížená kvalita života

Moulaert, V. R., et al. (2009). Resuscitation **80**(3): 297-305.

Wachelder, E. M., et al. (2009). Resuscitation **80**(5): 517-522.

Metodologie výzkumného šetření

CÍL:

- charakterizovat kognitivní výkonnost, míru depresivních a úzkostných projevů, a výskyt nežádoucích psychosociálních faktorů

Metody

VÝZKUMNÝ VZOREK:

- Soubor pacientů po srdeční zástavě (62)
 - Klinika kardiologie, Institut klinické a experimentální medicíny, Praha
 - II. interní klinika – klinika kardiologie a angiologie Všeobecné fakultní nemocnice v Praze a 1. LF UK
 - 5 Anesteziologicko-resuscitační oddělení, Krajská nemocnice T. Bati, a. s., Zlín
- Kontrolní soubor (51)
 - Neurologická klinika Všeobecné fakultní nemocnice a 1. LF UK

Užité testy

NART/CRT – National Reading Test/Czech Reading Test

- Zachycuje premorbidní inteligenční úroveň
- Tvořen 50ti slovy cizího původu, která existují i v českém jazyce

MoCA – Montrealský kognitivní test

- Zachycuje kognitivní výkonnost a psychomotorické tempo
- Vysoká senzitiva k detekci lehkého kognitivního deficitu (MCI)

AIRBAGY
ETUDA
BEATNICKÝ
THRÁKOVÉ
DESIGNÉR

Pozornost	Přečtěte řadu čísel (1 za vteřinu). Testovaný je má zopakovat, jak šla za sebou. [] 2 1 8 5 4	
	Testovaný je má zopakovat pozpátku. [] 7 4 2	__/2
	Čtěte řadu písmen. Testovaný musí klepnout prstem pokaždé, když uslyší A. Při 2 a více chybách nedostane žádný bod. [] FBACMNAAJKLBAFAKDEAAAJAMOF AAB	__/1

BDI-II – Beckův inventář deprese, II. Vydání

- Zachycuje depresivní symptomatiku
- 21 položek s nucenou volbou

2. Pesimismus
0 – O svou budoucnost nemám obavy.
1 – O svou budoucnost se obávám více než dříve.
2 – Myslím, že se mi nebude dařit.
3 – Moje budoucnost je beznadějná a bude ještě horší.

STAI X-1, X-2 – Dotazník úzkosti a úzkostnosti

- Zachycuje úzkost (X-1) a úzkostnost (X-2)
- 20 výroků na posouzení aktuálního stavu a 20 výroků na obvyklý stav

	VŮBEC NE	JENTROCHU	DOST	VELMI
1. Jsem klidný/á.	1	2	3	4
2. Jsem bezstarostný/á.	1	2	3	4
3. Jsem napjatý/á.	1	2	3	4

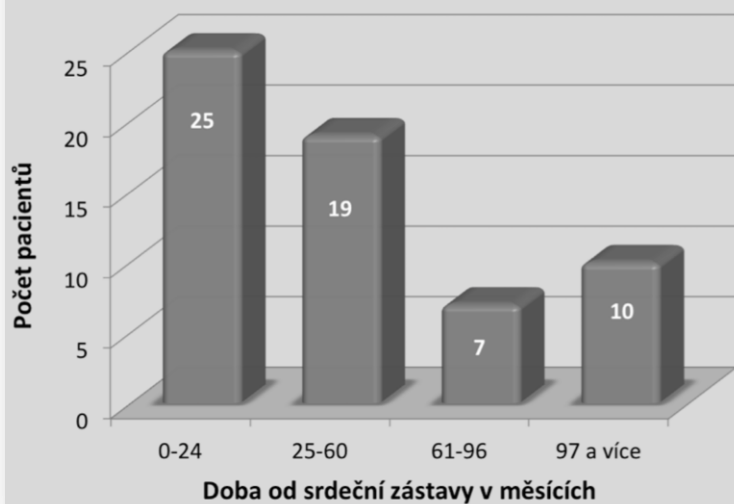
Výsledky – demografické proměnné

	Pacienti po SZ (N=62)	Kontrolní soubor (N=51)	Hodnota testové statistiky	p
Pohlaví (% mužů)	79	49	11,15	0,001
Věk (roky)	59,5 ± 14,3	55,1 ± 14,8	1284	0,087
Vzdělání	12,7 ± 3,1	13,0 ± 2,5	1736	0,374
NART/CRT	110,3 ± 11,6	113,9 ± 10,1	1887	0,078
Doba od SZ (měsíce)	47,4 ± 31,9	-	-	-
Délka SZ (minuty)	20,7 ± 19,5	-	-	-

Legenda: Data jsou hodnoty průměru ± směrodatná odchylka nebo procenta. Hodnoty testové statistiky jsou chi kvadrát (χ^2) pro pohlaví a Mannův-Whitneyův test (MWU) pro ostatní proměnné. Vzdelání: počet let strávených školní docházkou; NART/CRT: celkové IQ dle WAIS-R predikované dle chybového skóru v Czech Reading Testu; Doba od SZ: doba uběhlá od srdeční zástavy v počtu měsíců; Délka SZ: délka srdeční zástavy v minutách, N: počet subjektů v souboru, p je hodnota statistické významnosti při porovnání souborů MWU testem.

Výsledky – klinické proměnné

Graf 1: Doba od srdeční zástavy

Graf 2: Délka srdeční zástavy

Výsledky – výkonové proměnné

	Pacienti po SZ (N=63)	Kontrolní soubor (N=51)	MWU	p
MoCA (%)	40	55	1996	0,016
BDI-II	8	7	1422	0,435
STAI X1	5	4	501	0,023
STAI X2	4	3	668	0,542

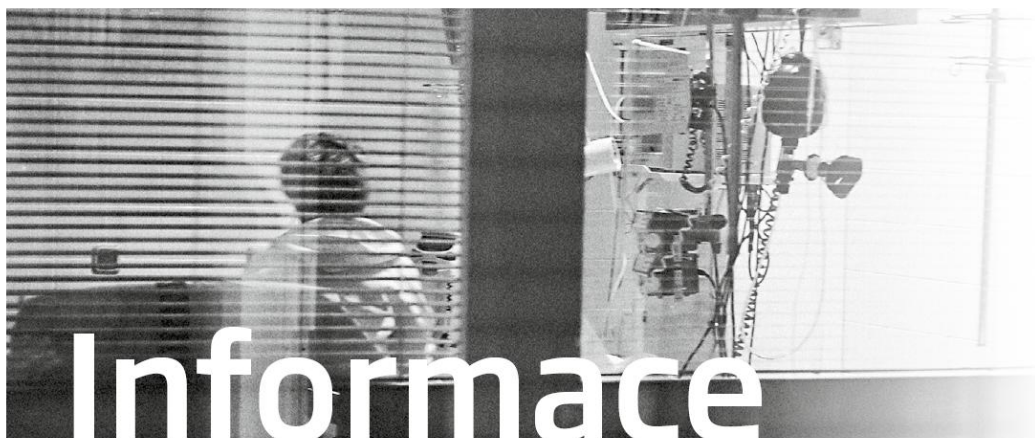
Legenda: Data jsou hodnoty mediánu nebo procenta. MoCA (%): hrubé skóre MoCA testu převedené do percentilových hodnot; BDI-II = Beckova škála deprese (hrubé skóre 0 – 63); STAI X1: Škála na měření úzkosti a úzkostnosti, část zjišťující momentální pocity ve stenových hodnotách 1 - 10; STAI X2: Škála na měření úzkosti a úzkostnosti, část zjišťující dlouhodobé pocity ve stenových hodnotách 1 – 10; MWU=Mannův-Whitneyův U-test; p je hodnota statistické významnosti při porovnání souborů MWU testem.

Závěr

- Hypoxicko-ischemické poškození mozku je častou konsekvencí oběhové resuscitační péče
- V naší populaci jsme zjistili sníženou kognitivní výkonnost a zvýšené projevy aktuálně prožívané úzkosti.
- Projevy depresivity a trvalé úzkostnosti byly pouze naznačeny v trendu, statisticky však nebyly signifikantní.
- Detekce těchto poruch je rutinním kontaktem obtížná až nemožná a vyžaduje cílené postupy a vyšetření specialisty
- Prognostické markery neurologické prognózy nejsou ověřeny jako prediktory neuro-psychologické a sociální kvality života
- Pacienti vnímají negativně absenci pozornosti této problematice jako zanedbání velmi důležitého článku péče
- Naše role spočívá v poskytnutí iniciální informace a věnování pozornosti projevům těchto poruch během dalšího sledování.
- Specializovaná péče – síť dedikovaných organizací po celé ČR

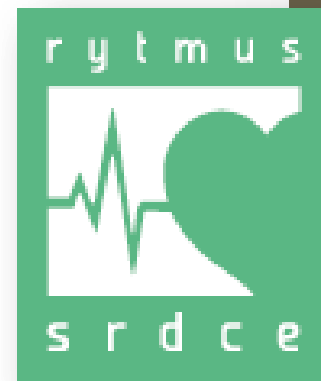
Informační brožura

- Péčí nadace Rytmus srdce

Informace

pro pacienty, kteří prodělali
*srdeční zástavu
s resuscitací*

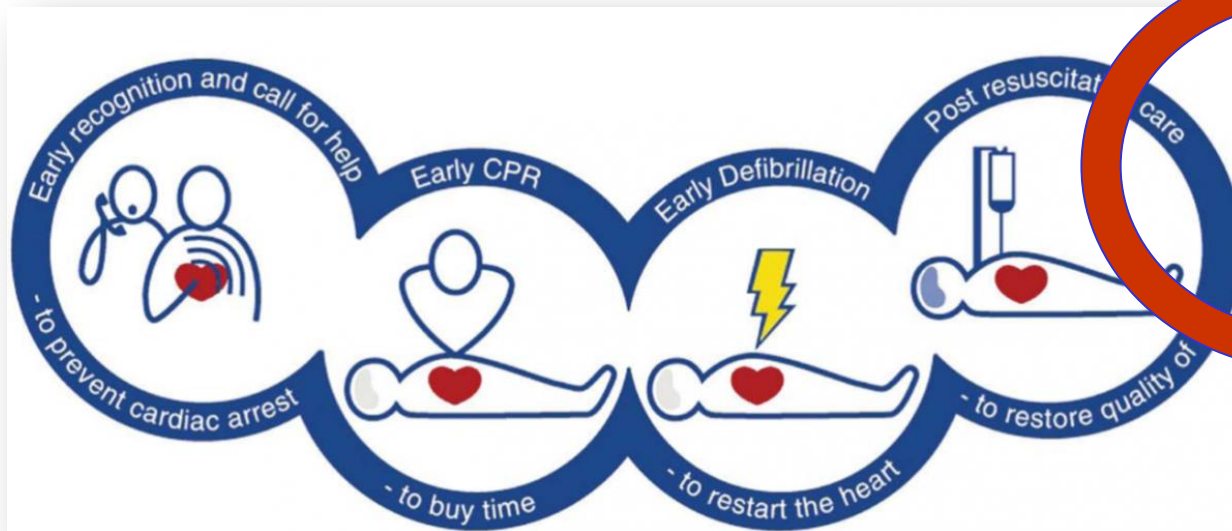
Péče o pacienty po KPCR

J.P. Nolan et al. Resuscitation 2010;8;1219 –1276

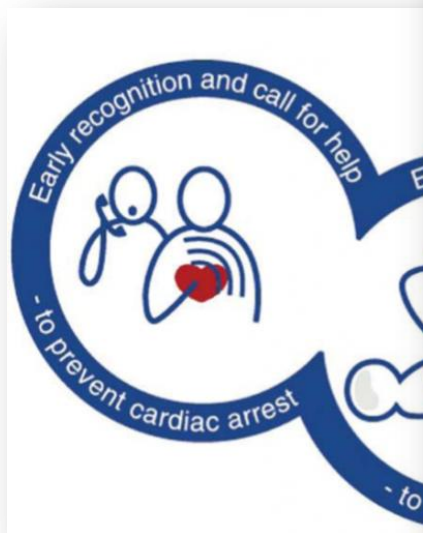
Péče o pacienty po KPCR

Dlouhodobá
podpora
pacientů a
rodiny

Cíl: udržení
a navrácení
kvality života

Péče o pacie

J.P. Nolan et al. Resus

MICHAL VIEWEGH

můj život po životě

druhé město

Dlouhodobá
podpora
pacientů a
rodiny

Cíl: udržení
a navrácení
kvality života